

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)**Ul. Bratislavská č. p. 84.**

Únětická kultura, mohylová středodunajská kultura, velatická kultura, pozdní doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49,200441N, 16,623928E; 49,199637N, 16,624162E; 49,199715N, 16,624795E; 49,200150N, 16,624733E; 49,200176N, 16,625009E; 49,200572N, 16,624969E

Lokalita leží na mírném svahu, který klesá od severu k jihu a jihovýchodu. Geologicky je podloží tvořeno kvartérní sprašovou návějí. Povrch sprašového podloží se pohybuje ve výšce 200–202 m n. m. Na podloží nasedá holocenní humózní půda, která dosahuje mocnosti 2–1,5 m. Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rezidence Pekárenský dvůr“, prováděnou společností DOMOPLAN a. s. Probíhal od jara do podzimu 2021.

V severní části zkoumaného prostoru (jižní část byla odtěžena a nahrazena recentními navážkami) byla dokumentována kulturní vrstva o mocnosti 50 cm, která obsahovala mimo jiné keramický materiál ze starší až pozdní doby bronzové. Ze starší doby bronzové však nebyly identifikovány žádné objekty, středodunajské mohylové kultuře přináležela jen jedna zásobní jáma. Zkoumaná plocha se zřejmě nacházela na okraji sídlištních struktur starší a střední doby bronzové. Přímý vztah k doloženým aktivitám lze identifikovat na zkoumaných parcelách východně (Cejl 73 – Zůbek 2007; Cejl 79 – Bučo 2023a) a severně od výzkumu (Spolková 8 – Zůbek 2019; Spolková 8: II. etapa – Bučo 2023b).

K souvislému osídlení v tomto prostoru dochází v průběhu mladší doby bronzové, kdy bylo zachyceno pět zásobních jam velatické kultury. Během pozdní doby bronzové dochází k strukturální změně osídlení. V severozápadní části byl vykopán příkop, který porušuje několik těchto zásobních jam (obr. 4). Na jeho dně byly viditelné pravouhlé prohlubně, jež byly identifikovány jako „hrázky“, které mohly sloužit jako opatření proti zanášení nečistotami. Příkop přesahuje plochu výzkumu. Byl zachycen i na sousední parcele (Cejl 79 – Bučo 2023a). Kromě výše zmíněných objektů bylo identifikováno pyrotechnologické zařízení, osm zásobních jam, dvě sídlištní jámy, exploatační jáma a studna, které jsou rámcově datovány do období popelnicových polí.

Literatura

- Bučo, A. 2023a:** *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Brno, Spolková 8, výstavba bytového domu Lido II“.* Rkp. nálezové zprávy, č. akce A44/2022. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.
- Bučo, A. 2023b:** *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Změna stavby před jejím dokončením – polyfunkční areál Cejl 79“.* Rkp. nálezové zprávy, č. akce A84/2022. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.
- Zůbek, A. 2007:** *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Administrativní a školící centrum Krajského úřadu Jihomoravského kraje“.* Rkp. nálezové zprávy, č. akce A107/2006. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.
- Zůbek, A. 2019:** *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě Brno, Spolková 8, výstavba bytového domu Lido.* Rkp. nálezové zprávy, č. j. M-TX-202200340 [cit. 2023-03-19]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200340>.



Obr. 4. Brno-Zábrdovice, ul. Bratislavská. Příkop z pozdní doby bronzové. Foto M. Bučo.

Fig. 4. Brno-Zábrdovice, Bratislavská Street. A ditch dated to the Final Bronze Age. Photo by M. Bučo.

Summary

Evidence of the Early and Middle Bronze Age activities was found during an archaeological excavation in Bratislavská Street (Zábrdovice cadastral area, Brno-City District) in northern parts of the excavation area, following up on the results of excavations previously conducted on the surrounding plots (73 Cejl, 79 Cejl, 8 Spolková). The settlement structure developed at the site in the Late Bronze Age, and the settlement was later enclosed with a ditch (Fig. 4).

Michal Bučo

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)**Ul. Cejl č. p. 79.**

Mohylová středodunajská kultura, kultura popelnicových polí, pozdní doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49,200222N, 16,623813E; 49,200244N, 16,623980E; 49,199311N, 16,624064E; 49,199342N, 16,624239E

Záchranný archeologický výzkum na podzim 2022 byl vyvolán stavbou „Změna stavby před jejím dokončením – polyfunkční areál Cejl 79“ společnosti SPILBERK DEVELOPMENT s.r.o. Nachází se na mírném svahu, který klesá od severu k jihu a jihovýchodu. Geologicky je podloží tvořeno kvartérní sprašovou návějí. Povrch sprašového podloží se pohybuje ve výšce 200–202 m n. m. Na podloží nasedá holocenní humózní půda, která dosahuje mocnosti 1–1,5 m.

V průběhu výzkumu bylo zachyceno 16 objektů datovaných do doby bronzové. V severní části byly rozlišeny dvě zásobní jámy středodunajské mohylové kultury, směrem k jihu čtyři zásobní jámy mladší doby bronzové. Od severovýchodu na jih až jihovýchod probíhal příkop z pozdní doby bronzové, dokumentovaný už na sousední parcele Bratislavská 84 (Bučo 2023). I v tomto případě porušoval několik jam z mladší doby bronzové. Rovněž byly identifikovány „hrázky“, pravouhlé prohlubně v prostoru příkopu, které mohly sloužit k zadržování nečistot při srážkách a následně jeho snazšímu čištění. Přibližně ve středu stavební plochy se dokonce podařilo zachytit vstup (obr. 5). Po obou jeho stranách byly viditelné kulové jamky, ve kterých byly

pravděpodobně zapuštěny záporny proti sesuvu půdy v oblasti vstupu. V severozápadní části zkoumané plochy byla zachycena část sloupové konstrukce dlouhého domu, který by mohl představovat stavbu z doby bronzové. Orientace a dispozice jednotlivých sloupových jam byly odlišné od identifikovaných neolitických staveb doložených na sousední parcele Bratislavská 84 (Bučo 2023). Zbylé objekty neposkytly materiál pro spolehlivou dataci, proto byly jen rámcově zařazeny do doby bronzové.

Literatura

Bučo, A. 2023: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě „Rezidence Pekárenský dvůr“*. Rkp. nálezové zprávy, č. akce A14/2021. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.



Obr. 5. Brno-Zábrdovice, ul. Cejl. Pohled od jihu na příkop z pozdní doby bronzové. Foto M. Bučo.

Fig. 5. Brno-Zábrdovice, Cejl Street. Aerial view of the Final Bronze Age ditch from the south. Photo by M. Bučo.

Summary

A rescue excavation carried out in Cejl Street (Zábrdovice cadastral area, Brno-City District) in autumn 2022 yielded 16 features generally dated to the Bronze Age (Fig. 5). Two storage pits were further dated to the Middle Bronze Age and four pits to the Late Bronze Age. A ditch investigated already at 84 Bratislavská Street continued across the excavation area. The entrance was identified in about the middle of the excavation site.

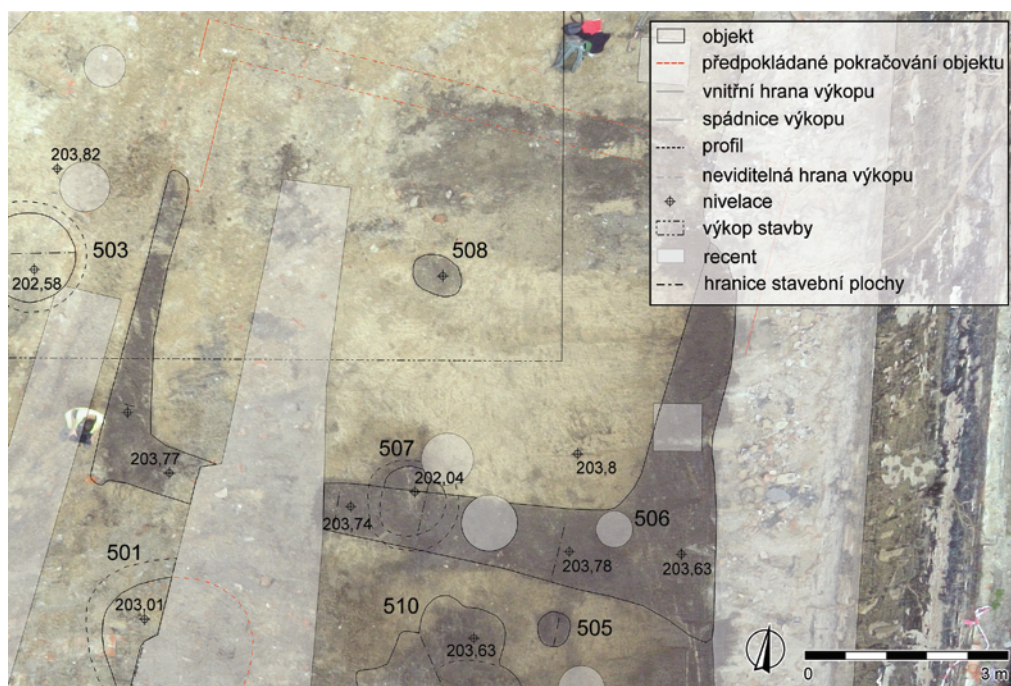
Michal Bučo

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)
Ul. Spolková č. p. 8.

Únětická kultura, mohylová středodunajská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49,201142N, 16,624078E; 49,200923N, 16,624087E; 49,200824N, 16,623413E; 49,201437N, 16,623219E; 49,201452N, 16,623440E; 49,201098N, 16,623672E

Lokalita leží na mírném svahu, který klesá od severu k jihu a jihovýchodu. Geologicky je podloží tvořeno kvartérní sprašovou návějí. Povrch sprašového podloží se pohybuje ve výšce 205–204 m n. m. Na podloží nasedá holocenní humózní půda, která dosahuje mocnosti 0,5 m. Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „BD Lido II.“, prováděnou společností MIG s. r. o. Plocha ze severu navazovala na prostor, který byl předmětem archeologického výzkumu při výstavbě bytového domu v roce 2019, v jehož průběhu byly zachyceny dvě zásobní jámy datované do střední až mladší doby bronzové (Zůbek 2019). Výzkum probíhal na přelomu června a července 2022 a po přerušení v rámci postupu stavebních prací pokračoval na přelomu srpna a září 2022. Celkem bylo zachyceno 11 archeologických objektů, z nichž dva (zásobní jámy) je možné zařadit do starší doby bronzové (únětická kultura) a dva (zásobní jámy) do střední doby bronzové (mohylový okruh). Zbylých sedm objektů vzniklo někdy v průběhu těchto období, tj. starší až střední doby bronzové. V jihozápadní části zkoumané plochy byl dokumentován



Obr. 6. Brno-Zábrdovice, ul. Spolková. Digitální plán půdorysu stavby na georeferencovaném leteckém snímku. Autor M. Bučo.

Fig. 6. Brno-Zábrdovice, Spolková Street. Digital floor plan on a georeferenced aerial photograph. Author M. Bučo.